

Po I. slov. katol. shodu v Ljubljani.

(Konec.)

Tretji slovesni in sklepni shod. — Svečano pričel se je v ponedeljek zvečer prvi slovenski katoliški shod. Še svečaneje se je zaključil v sredo zvečer s tretjim slovesnim in sklepnim shodom. Zares, diven pogled je bil, gledati toliko za sveto katoliško-slovensko stvar vnetih mož, ki so pazljivo sledili navdušenim in navduševalnim besedam slavnostnih govornikov! Kakor prejšnji shodi, bil je tudi ta, tretji in sklepni shod mnogobrojno obiskan.

Kmalu po 3. uri popoldne stopila sta na odlični oder prevzvišena knezoškofa dr. M. Napotnik in dr. Jakob Missia, po skupščinarjih z živahnimi živio-klici in burnim ploskanjem iskreno pozdravljena. Poleg prevzvišenih vladik so sedeli preč. gg. kanoniki in cerkveni dostojanstveniki, katerih imena smo večinoma že zadnjič navajali. A tudi plemstvo zavzelo je pri tem slovesnem shodu jako odlično mesto. Opazili smo na odru med drugimi visokorodnega grofa Belcredija z visokorodno gospo soprogo z Moravskega; svetlo-kneza Roberta in Ernesta Windischgraetza, kneginjo Aleksandrino in princesinjo Matildo Windischgraetz, grofinjo Auersperg s komtesama, grofinjo Olgo Mocenigo itd.

Razun imenovanih bilo je navzočih še jako lepo število ljubljanskih in vnanjih dam. Ob 1/4 uro otvori predsednik g. Fr. Povše zborovanje s pozdravom »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Z iskrenimi, srčnimibe sedami pozdravlja prevzvišena gospoda knezoškofa, izražujoč veliko veselje vseh navzočih, da sta premilostna vladiki zopet prišla k skupščini. Nadalje pozdravlja srčno navzoče zastopnike plemstva, v prvi vrsti visokorodnega grofa Belcredija, kateremu občinstvo živahno nazdravlja.

Predsednik g. Povše prebere na to telegrame in g. Andrej Kalan, stolni vikarij, govoril je jako poučno in poljudno o socialnem vprašanju, vpletajoč v svoj govor več jako poučljivih prispevkov iz življenja. Poudarjal je važnost tega vprašanja zlasti z ozirom na Slovensko, kjer smo tudi že doživeli štrajke in kjer izseljevanje v tuje dežele traja še vedno na kvar našemu slovenskemu ljudstvu. Jedrnat na to govornik razpravlja, kaj je socialno vprašanje, kako je nastalo in kako se reši. Poudarjal je govornik zlasti, da je to velevažno vprašanje našega časa eminentno katoliško, versko-nravno in da treba človeški družbi dati pravo versko-nravno podlago, na koji se more razvijati. In kakor ni rešitve razven v Kristusu, rešilo se bode tudi to vprašanje ugodno le po načelih vere Kristusove.

Na to je odstopil g. predsednik zboru, Fran Povše, predsedništvo g. podpredsedniku, poslancu Gregorju Einspielerju ter temeljito in krepko govoril o kmetijskem vprašanju. Navajal je najprej vzroke, zakaj se to velevažno vprašanje razpravlja tudi na katoliških shodih. Potem odkriva vzroke vedno hujšemu propadanju kmetškega stanu in našteva pripomočke, s katerimi se more pomagati temu za obstoj države prevažnemu stanu! Izraža ob konci iskreno željo, da se naš kmečki stan povzdigne in postane res krepak steber državi.

Č. g. vikarij Andrej Kalan prebere na to nasvetovane resolucije o socialnih zadevah, ki se tudi z odobravanjem sprejmó. K prihodnji točki dnevnega reda: »Katoliško življenje« imel je obširen govor vč. gosp. dr. Josip Pavlica. Govori v prvem delu o načelih krščanskega življenja, kojega prva zahteva je, da sleherni posveti najprej samega sebe, živi v pravi milosti božji. Nadalje med vseobčnim odobravanjem poudarja, da je cerkev Kristusova jedino le tam, kjer je naslednik Petrov, rimski papež, za nas tedaj slavno vladajoči Leon XIII.

Prav tam in pri naših vzvišenih škofih je prava cerkev katoliška in nikjer drugod!

Govornik konča s pozivom, da se tesno oklenemo svete rimsko-katoliške cerkve. Dolgotrajno burno odobravanje sledilo je navdušenim besedam.

Vč. g. kn. šk. tajnik Josip Šiška prebere dotične resolucije, ki se odobré.

O tisku je govoril prvi g. V. Gregorič, ter je kazal, da je tisek res velesila, na katero moramo katoličani obračati svojo največjo pozornost. Žal, da je tisek večinoma v rokah naših narodnih in verskih nasprotnikov, katerim je velevažno orožje. Slabemu tisku, osobito na časnikarskem polju, moramo stopiti nasproti z dobrim, katoliškim tiskom. Dolžnost vsakega zavednega katoličana bodi, da z duševno in gmotno podporo skuša pospeševati dober katoliški tisek. Res lepe misli, dobrega uvaževanja vredne, podajal je g. dr. Gregorič v izbornem svojem govoru. Zeleti je le, da lepe besede padejo na rodovitna tla in obrode prav mnogo dobrega sadu.

Kot drugi govoril je o tej točki velevč. g. župnik Matija Sila. V poljudnem, deloma humorističnem govoru kaže vpliv tiska, njega važnost in govori obširneje o Mohorjevi družbi, katero primerja rodovitnemu vinogradu. Poljudni govor, ki je vidno vsem navzočim jako ugajal, se je odobral na premnogih mestih z dolgotrajnim ploskanjem, kojega ob koncu ni hotelo biti ne koneca ne kraja. Po gosp. prof. A. Kržiču prečitane resolucije se na to sprejmejo.

Blag. g. dr. Ivan Susteršič, že ob nastopu burno pozdravljen, govori prepričevalno o narodni organizaciji. Kaže veliki pomen, ki ga ima delovanje čast. duhovščine za naš narod zlasti ob periferiji, ter naglašuje, da so prvi in najhujši nasprotniki našemu narodnemu obstanku nemški in laški liberalci. Da se tujega navala ohranimo, treba nam tesne in dobre narodne organizacije, kateri bodi prva podlaga sv. vera, v kateri najdemo tolažila v bridkostih, pomoči v raznih težavah. — Frenetično odobravanje sledilo je tudi temu zadnjemu govoru I. slov. kat. shoda.

Čast. g. M. Pintar prebere resolucije, ki se odobré.

Tajnik visokoč. g. komendant M. Servicej naznani izid volitve stalne komisije. Izvoljeni so po pripravljalnem odboru nasvetovani gospodje.

Predsednik g. Fr. Povše zaključuje s primernim srčnim nagovorom prvi slovenski katoliški shod, želeč in proseč Boga, da obrodi mnogo dobrega sadu. Zahvali se mil. gg. knezoškofoma in udeležencem za sodelovanje in sklene s pozdravom »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

Na to podelijo Nj. prevzvišenost ljubljanski knezoškof navzočim svoj višjepastirski blagoslov.

Preč. g. kanonik K. Klun izreče zahvalo zboru g. predsedniku F. Povšetju. Med tem je zazvonilo »Češčena si Marija«. Skupščina je še skupno odmolila in se potem razšla s klici »Z Bogom!« »Na svidenje ob II. slov. kat. shodu!«

Cerkvene zadeve.

Katoliška cerkev in narodno življenje.

(Govor mil. knezoškofa dr. Mih. Napotnik na katol. shodu v Ljubljani).

(Dalje.)

Kdo iz teh modrih izrekov modrih mož ne zazvidi neizmerne vrednosti svete vere za pravo srečo sleharnega naroda? Ljubimo torej to najdražjo svetinjo, podedovano od svojih očetov; pa častimo in spoštujemo mater, ki nam preskrbno varuje ta zaklad — sveto katoliško cerkev. Kraj mojega telesnega rojstva je mila

moja domačija, po duhovnem prerojenju pa je cerkev druga moja domovina. To dvoje se vjema dobro, kakor se vjemata telo in duša v človeku. Dokler se drži ud telesa, živi, ker je duša v njem; ko pa se loči od trupla, umrje, ker ni duše v njem. Kar je duša za telo, to je cerkev s svojim svetim Duhom za kristijana. Dokler ostane v cerkvi, živi in bode živél; ko jo pa zapusti in zabi, zapuščen in pozabljen je tudi on. Slovenci, stojte trdno na tej rešilni skali, ki že nad tisoč let varuje narod pogubne poplave! Na tem temelju edinosti, in sicer edino le na tem steburu resnice si premorete utrditi pravo složnost, ki traja stalno in ne le kratko. Grki so imeli svoje igre v Olimpiji. Družilo jih je tam skupno bogočastje in pa tekmovanje po najvišji slavi v vseh izdelkih bistrega uma in dlani človeške.

Judovski narod se je shajal vsako leto po trikrat pri svetišču Gospodovem v Jeruzalemu, da si je ohranil edinost v veri in v državnem življenju. Jeroboam je pa postavil zlata teleta v Danu in Bethelu, da bi zabranil po verski neslogi zopetno zjedinenje vseh dvanajst rodov. Hudobni namen se mu je res posrečil. Ali s tem sramotnim početjem vsekaj je nezaceljive rane svojemu narodu, ki je od te dobe razdvojen skoro vedno hlapčeval nevernim tujcem. Skrb za sveto vero in njena obramba je družila avstrijske narode v turških vojskah. In Slovenci, katerih je peščica mala, naj bi ne mogli gojiti iste edinosti, naj bi ne mogli složno delovati za časni in večni dobiček svoj na podlagi krščanskih, večno trajnih načel, in bi se naj cepili po slabem vzgledu drugih narodov v dva sovražna tabora? Pa v evangelju še vedno stoji in se ne da izbrisati svarilo Gospodovo: »Vsako kraljestvo, katero je v sebi razdeljeno, bode razdejano, in vsako mesto ali dom, ki se je v sebi razdvojil, se bode podal. Et ruina eius erit magna nimis«. (Mat. 12, 25.) Pa kaj? Bomo li sedaj sveti materi, katoliški cerkvi, obračali hrbet, ti predobri in preskrbni materi, ki nas je redila, vzgajala, edinila in krepila tisoč let? Fundamentum aliud nemo potest ponere praeter id, quod positum est, quod est Christus Jesus. Drugega temelja ne more nikdo vlagati, mimo onega, ki je vložen, ki je Kristus Jezus. (I. Kor. 3, 11.)

III. Preljubljeni zborovalci! Ko bi stopil najslavnejši apostolski misijonar sedaj med nas, zaklical bi nam, kakor nekdanj svojim Efežanom: »Bratje! hodite modro in rabite čas, zakaj dnevi so hudi«. (Efež. 5, 15. 16.) Resnično, naši časi so hudi in nevarni najbolj zato, ker se danes ne zametuje ena ali druga verska in moralna resnica, kakor nekdanj, marveč ker se zanikuje in napada vse, kar je krščansko, katoliško, cerkveno. Ne trdim, da bi se godilo to tudi že med Slovenci, vendar preti nevarnost, da priveje ta strupeni duh od drugod in okuži še sveži in zdravi rod slovenski. Ne dá se tajiti, da išče tok sedanjega časa drugo strugo. Kdo vé, kam se obrne in kaj da učini? Kdo nas reši strašne nevarnosti? V sveti cerkvi je že rešeno to vprašanje. Reši nas, kakor nas je odrešil, božji Odrešenik Jezus Kristus, pot in resnica naša in naše življenje. To je edini Izveličar, drugega ni, ako se odstrani ta. Predragi, Kristusova vera še bode praznovala svojo zmago — in to v kratkem, morebiti že o nastopu dvajsetega stoletja. Njeno rešilno moč še bodo hvalili in slavili brezbožneži, in sicer tedaj, ko bode seme brezvernosti in brezbožnosti, katero so zasejali v slepi strasti in brezmejni oholosti, poglalo, raslo in sad rodilo. Takrat bode konec morali brez vere.

Da ne okusijo Slovenci tega morilnega sadu in ne umrjejo, ampak da stanovitno živé verskonravno življenje, na to treba delati brez odmora. Slavni prerok Elija se je po obilnem in ne vselej uspešnem trudu za sveto reč med Izraelci podal, ves užaljen in ves potr,

v samoto, da si v tihi in mirni votlini odpočije od dela in da se skrije pred sovražnimi preganjalci. Ali približal se je Gospod in vprašal: »Kaj delaš tu, Elija?« In odgovoril je: »Vnet sem gorel za Gospoda Boga vojnih trum; a zapustili so tvojo zavezo Izraelovi otroci, tvoje altarje so razdžali, tvoje preroke so pomorili z mečem, puščen sem jaz sam, in iščejo moje duše, da bi jo vzeli. In zaklical mu je Jehova: »Pojdi vun«. (III. Kralj. 19, 9—11.) In na to je poučil Gospod Elijo, naj se zopet loti svoje službe, pa jo naj opravlja mirno in potrpežljivo, saj tudi Bog ne biva v pišu, niti v potresu, niti v ognju, pač pa v šumljanju tanke sapice. »Pojdi vun in stopi na Goro pred Gospoda. In glej, Gospod gre mimo. In velik in močen piš, ki preobrača hribe in lomi skale, pred Gospodom; ali v pišu ni Gospod. In za pišem potres, ali v potresu ni Gospod, in za potresom ogenj, pa v ognju ni Gospod. In za ognjem šumljanje tanke sapice. In iz te prijetne sapice je govoril Gospod: »Elija, pojdi vun in podaj se na svojo pot!« (III. Kralj. 19, 11. 12. 15.) In hipoma vstavši, zapustil je sveti mož svoje skrivališče in se je vnovič pogumno poprijel dela ter je z vso ljubeznijo učil svoje ljube rojake, čednostno živeti in se popačenosti varovati, dokler ni bil za svojo gorečnost povzdignjen na gorečem vozu v zračne višave. (Konec prih.)

Cerkveno slovstvo.

Duhovni pastir. S sodelovanjem več duhovnikov vreduje Anton Kržič. — Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto. — Obseg 8. zvezka 1892 (IX. letnik). Deveta nedelja po binkoštih. Jezusove solze nad Jeruzalemom veljajo nespokornemu grešniku. — Deseta nedelja po binkoštih. Ponižnost pri molitvi. Prava pobožnost. — Vnebovzetje device Marije. Zakaj je bila Marijina smrt tako sladka? — Enajsta nedelja po binkoštih. Grešnik je slep, gluhi in mutast. Sreča zdravih počutkov. — Dvanajsta nedelja po binkoštih. Jezus najboljši zdravnik bolnih src. Srečna tovaršija. Kot priloga. Zbirka lepih izgledov. (Nadaljevanje.)

Prečastito duhovščino posebno pa gg. novomašnike, kateri kmalo v praksi duhovni pastirji postanejo, opozorimo s tem vnovič na ta izvrstno vrejeni, homiletični mesečnik. Duhovni pastir izhaja že od leta 1884 v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani, kjer so tudi poprejšni letniki v zalogi (izvzemši letnikov 1884 in 1885).

Gospodarske stvari.

Staro srebro.

Kakor smo že poročali, pride stari srebrni denar koncem tega leta ob veljavo, t. j. ne vsprejme se potem več za denar, ampak k večjemu še za blago, če se ravno komu ljubi, da ga vzame. Gledé na to nam je poslalo c. kr. okr. finančno ravnateljstvo v Mariboru naslednji razglas in mi ga objavimo radi v prid naših bralcev.

C. kr. finančno ministerstvo je po zaukazu iz dne 8. avgusta 1892 št. 4431 F. M. (drž. zak. št. 63) sklenilo, da se tamkaj navedeni tuzemski srebrnjaki stare veljave še do 31. decembra 1892 kot do skrajnega roka po nastopni ceni v srebrnjakih avstrijske veljave iz prometa vzamejo:

1. Srebrnjak po 2 gld. ali skudo za 2 gld. 10 kr. 2. Srebrnjak po 1 gld. ali $\frac{1}{2}$ skudo za 1 gld. 5 kr. 3. Srebrnjak po $\frac{1}{3}$ gold. ali dvajsetica novega kova $\frac{9}{10}$ fin in pa lira austriaca za 35 kr. 4. Srebrnjak po $\frac{1}{3}$ gold. ali dvajsetica starega kova, $9\frac{1}{2}$ lota fin za 34 kr.